

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LXI. Obligatio ad restitutionem, ob simoniam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

voluntatem & ordinationem domini sui, ille qui acciperet, licite retinere non posset. Dominus autem, cujus Ecclesiarum Prælati sunt dispensatores & Ministri, ordinavit ut spiritualia gratis darentur. . . . Et ideo qui muneris interventu spiritualia quæcumque assequitur, ea licite retinere non potest. Nec certe ullus est legitimus retinendi titulus: cum collatio simoniaca ipso facto irrita decernatur, extrav. cum detestabilis de simonia. Nec solum talis est jure humano, sed & naturali ac divino, quo illegitimus est contractus omnis, quo invendibile venditur, vel id cujus venditor non habet dominium, nec domini consensum. Beneficia verò invendibilia sunt, & venditor eorum non est dominus, nec consensum habet domini, sed prohibitionem, & ordinationem in contrarium. Matth. 10. *Gratis accepistis, gratis date.*

527 Unde patet ejusmodi venditionem injustam esse, ut docet S. Thomas ad 3. pretium proinde pro ejusmodi pretio acceptum, non esse justè acceptum; adeoque justè retineri non posse (uti nec fructus beneficii nulliter accepti) prout tradit idem S. Doctor ad 1. & 4. & q. 32. a. 3. q. 62. a. 5. ad 2. & concedunt Henricus, Adrianus, Molanus, uterque Medina, Sotus, Estius, & ipsos referens Sylvius hic. Enimverò qui lucrum ex mutuo, etiam absque pacto accepit, illud tenetur restituere, ut colligitur ex cap. *consultuit* de usura. Similiter ergo qui temporale lucrum ex re spirituali simoniacè, etiam absque pacto accepit, illud tenetur restituere.

528 Si dicas, cum nonnullis Casuistis, pretium pro re spirituali, ut temporaliter fructifera, acceptum, stante æqualitate inter pretium, & valorem fructuum, non esse acceptum contra justitiam naturalem, sed solum contra religionem & reverentiam rei sacræ; adeoque jure naturali non esse restituendum. Aliàs Pontifex in pretii restitutione dispensare non posset; cujus oppositum docet praxis Romanæ Curie.

Respondeo injustitiam hinc non peti ex inæqualitate inter pretium, & valorem fructuum, sed ex venditione rei invendibilis, &c. At verò fructus illi, seu jus ad illos invendibile est (quamdiù Papali autoritate separatim non est à titulo spirituali, ex quo provenit) prout titulus ipse spiritualis, sine quo non provenit, & sine quo proinde vendi æstimarique non potest, uti optimè declaratur can. *si quis objecerit* 1. q. 3. *Si quis objecerit non consecrationes emi, sed res ipsas, quæ ex consecratione proveniunt; penitus desipere probatur. Nam cum corporalis Ecclesia, aut Episcopus, aut Abbas, aut aliquid tale, sine rebus corporalibus in nullo proficiat, nec anima sine corpore corporaliter vivat; quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum invenditum derelinquit.* Merito proinde Alexander VII. hanc damnavit propositionem: *Non est contra justitiam beneficia ecclesiastica non conferre gra-*

tis: quia Collator, conferens illa beneficia ecclesiastica, pecuniâ interveniente, non exigit illam pro collatione beneficii, sed veluti pro emolumento temporali, quod sibi conferre non tenebatur. Quia tamen pretium simoniacè acceptum, Ecclesiæ restituendum est, cujus bonorum Papa summus est dispensator, ex justa causa illud assignare potest ei qui injustè accepit, imò & sibi in ordine ad pias causas. Quomodo magnum Chronicum Belgicum pag. 313. scribit, quod Abbas Ecclesiæ S. Pauli Romæ Urbano V. summam magnam pecuniæ obtulerit, ut ad Cardinalatum promoveretur. Papam verò oblationem accepisse, & de eadem reparasse Ecclesiam S. Pauli, relicto Abbate in suo statu, sine promotione; pecuniam illam in pœnam simoniæ quasi confiscando, & in dictæ Ecclesiæ reparationem, ad quam Abbas tenebatur, applicando.

Dicendum 6°. simoniacè ordinator, etiam si id ignoraverint, ab executione Ordinum ipso jure esse suspensos, cap. *quoties*, & cap. *de hoc* de simonia. Cum iis tamen qui ignorant sic ordinati sunt, Episcopus dispensare potest. Si verò scienter, necessaria est dispensatio Summi Pontificis, cap. *post translationem* de renuntiat. Et ibi Glossa.

CAPUT LXI.

Obligatio ad restitutionem, ob simoniam.

JAm dixi, simoniacè accepta esse restituenda, tam scilicet pretium temporale, simoniacè acceptum, quàm beneficium ipsum, & omnes fructus ex hujusmodi beneficio acceptos, uti declaratur extrav. *cum detestabilis* de simonia. Et pretium quidem jure naturæ, reddi deberet ei, à quo datum est: utpote cujus dominium non est translatum, sed ipsi mansit; verùm ex Ecclesiæ dispositione, in pœnam peccati, piis est usibus applicandum, uti docet S. Thomas supra, colligiturque ex cap. *de hoc autem* de simonia, ubi dicitur, *Regem & Principes restituere debere Ecclesia Exoniensi, quæ ab Episcopo acceperunt, ut ejus electioni assentirentur: cum ea sine gravi salutis sua periculo retinere non possint.* Quæ ratio manifestè insinuat, ad hoc expectandam non esse Judicis sententiam.

Si tamen solum intervenerit simonia ex parte accipientis, restitutio facienda est ipsi danti, juxta cap. *veniens* de simonia, ubi exactum professionis intuitu, & datum ab eo qui licitam existimabat consuetudinem exigendi, quam prætendebat Abbas & Monachi, jubetur danti restitui.

Danti etiam restituendum est pretium simoniacè acceptum, quando beneficium necdum est collatum, non obstante quòd simoniaca turpitudine verferet ex parte utriusque, uti Doctores communiter colligunt ex cap. *de lectus* eod.

APPENDIX DE STATU ECCLESIASTICO, Ecclesiasticisque beneficiis.

CAPUT LXII

Exponitur natura Status Ecclesiastici.

533 **S**tatus ecclesiasticus, eorum est, qui à laicali statu segregati, specialiter divino dedicati sunt ministerio. Duplex est, unus Clericorum, tonsurâ clericali insignitorum, per quam, velut per signum, adscribuntur in forem Domini ministerii. Alter Religiosorum, de quo supra egimus. Status Clericorum subdividitur 1°. in statum Curatorum, id est animarum curam habentium, quales sunt Episcopi & Parochi, & non Curatorum.

2°. in Hierarchicum, & non Hierarchicum. Hierarchia, generaliter loquendo, duplex est, ecclesiastica, & cœlestis. Ad hanc pertinent novem Angelorum Ordines: ad illam quicumque sacram habent in Ecclesia potestatem. Quæ cum sit duplex, ordinis & jurisdictionis, duplex quoque Hierarchia confurgit. Ad Hierarchiam ordinis pertinent quorquor ordinibus sunt insigniti; ad Hierarchiam jurisdictionis, quicumque ordinatio jure legitime præpositi sunt regimini Ecclesiæ, cujusmodi sunt Pontifex, Cardinales, Episcopi, Prælati; Abbates, Priores Regularium, Canonici, Parochi, &c. Episcopus major est Presbytero potestate ordinis: quia, ut Epiphanius hæresi 77. dicit: dicere, Episcopo Presbyterum æqualem esse, quomodo erit possibile? Episcoporum enim ordo Patrum generator est; Patres enim generat Ecclesiæ: Presbyterorum verò, non potens generare Patres, per lavacrum regenerationis generat filios Ecclesiæ; non tamen Patres, aut Doctores. Fieri tamen potest per Ecclesiæ determinationem, ut major sit potestas jurisdictionis in Presbytero, quàm in Episcopo, uti multiplex experientia docet.

CAPUT LXIII

Prelaturam Ecclesiasticam, ecclesiasticæque beneficiæ, curam animarum habentia, pro se ambire, vel postulare non licet; nec finaliter recusare, dum Superior absolute jubet acceptare.

534 **U**m qui pro se beneficium ecclesiasticum sine cura animarum petit, ad inopiam suam sublevandam, peccati non esse reum; docet S. Thomas q. 100. a. 5. ad 3. concordatque S. Raymundus in Summa l. 1. tit. 1. §. 7. id probans ex cap. ad aures de recriptis.

535 **D**e Ecclesiastica Prælatūra, beneficioque curam animarum habente, sic discutit S. Thomas q. 185. a. 1. In Episcopatu (eadem ratio est de Ecclesiastica quacumque Prælatūra) tria possunt considerari, quorum unum est principale & finale, scilicet Episcopalis operatio, per quam utilitati proximorum intenditur, secundum illud Joan. ult. 3. Palce oves meas. Aliud autem est altitudo gradus, seu elevatio

super alios. Tertium est, quod consequenter se habet ad ista, scilicet reverentia & honor, & sufficientia temporalium. . . . Appetere ergo Episcopatum ratione hujusmodi circumstantium bonorum, manifestum est quod est illicitum, & pertinet ad cupiditatem vel ambitionem. Unde contra Phariseos Dominus dicit Matth. 23. "Amant primos accubitus in cœnis, & primas cathedras in synagogis, & salutationes in foro, & vocati ab hominibus Rabbi."

536 **Q**uam autem ad secundum, scilicet ad celsitudinem gradus, appetere est presumptuosum. Unde Dominus arguit discipulos primatum quærentes, Matth. 20. . . . Sed appetere proximis prodesse, est secundum se laudabile & virtuosum. Verum quia prout est Episcopalis actus, habet annexam gradus celsitudinem, presumptuosum videtur; quod aliquis præesse appetat, ad hoc quod subditis proficiat, nisi manifesta necessitate imminente. Quod probat ex D. Gregorio & Chrysostomo, quibus concordant Hieronymus epist. 83. Augustinus l. 19. de Civit. Dei c. 19. Bernardus l. 4. de considerat. c. 4. ubi sic: Qui rogat pro se, jam judicatus est, nec interest an per se, an per alium quis roget.

537 **P**robari etiam potest ex Hebr. 5. Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur à Deo tamquam Aaron: quæ divina vocatio nobis non innotescit, nisi per electionem, nominationem, institutionem legitimam, nullatenus quæsitam. Necnon ex jure canonico, in quo inhabiles declarantur ad prælationem, qui consensisse probantur in electionem sui, antequam eligerentur. Siquis verò eligentium ad prælaturam, pro se ferat suffragium, lethaliter peccat, irritaque est electio. Nec mirum, quia indignus est sacerdotio, qui non fuerit ordinatus invitatus. L. si quemquam 31. eod. tit. de Episcop. & Cleric. Et si aliquis pro se rogat, ut obtineat curam animarum, ex ipsa presumptione redditur indignus. S. Thomas q. 100. a. 7. ad 2. Et idem sicut is qui invitatus renuit, quæsitus refugit, sacrus est altaribus admovendus; sic qui ultra ambit, vel importune se ingerit, est procul dubio repellendus. Nam qui sic mittitur ad altiora conscendere, quid agit, nisi ut crescendo decrescat, & ascendendo exierit, interius ad profunda descendat. Can. sicut 1. q. 6. ex D. Gregorio.

538 **S**iquis objiciat Apostolicum istud: Siquis Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat. Responder S. Isidorus Pelusota l. 4. epist. 229. ad Palladium Diaconum: eos qui id objiciunt non perspicere mentem Apostoli. . . . Sirenim ita, dixerit ille ejusmodi aliquid: tu verò quam ob causam, ignorans tuas vires? & ne te ipsum quidem regere valens, talem adamas principatum, qui regno quoque ipso non solum est sublimior, sed etiam laboriosior. Et quare existimas potestatem hanc esse rationibus nullis reddendis obnoxiam, ac non potius rationibus obnoxiam ministerii functionem? Sed quamvis tu omnem transcendas audacia firmiterem, ego quoque insanterem, si non eum me ostenderem, qui tamen malna